

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1219

av Sten Bergheden och Lars-Arne Staxäng (M)

Allemansrätten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten till en översyn av allemansrättens regler om ockupation av mark, ersättning vid markskador och kommersiell verksamhet utan avtal.

Motivering

Allemansrätten är unik för Sverige och något vi bör värna. I Sverige kan vi vandra i skog och mark, plocka bär och svamp eller övernatta någon enstaka natt ute i naturen – utan tillstånd från markägaren ifråga. Men det förutsätter att man respekterar att det är en tillfällig vistelse och att man inte lämnar efter sig skador, vilket i de flesta fall inte sker. Allemansrätten är en fantastisk möjlighet som vi ska vara rädda om och som också lockar utländska turister till den svenska landsbygden.

Dessvärre har frågan om allemansrätten aktualiserats på senare år av mer negativa anledningar – nämligen genom att privatpersoner eller näringsidkare nyttjar andra människors mark för kommersiell verksamhet, utan tillstånd från markägaren. Det bör inte vara acceptabelt att företag organiserar storskalig bärplockning utan avtal eller att privatpersoner slår läger på annans mark och sedan skräpar ner, bryter mot allemansrätten och ockuperar platsen.

Idag är det svårt och tar tid för en markägare att få myndigheterna att agera om människor slagit läger på ens mark under längre tid, och det är dessutom kostsamt. Inte heller kan en markägare göra mycket om oseriösa företag bussar in människor på hans eller hennes mark för att plocka bär i stor skala eller få ersättning för de skador som detta sen medför på marken. Här måste förändringar till.

Det vore välkommet med en översyn vad gäller förenklade regler för avhysning av människor som olagligen ockuperar andras mark så att polisen kan agera snabbt. Regelverket kring ersättning för de skador som storskalig bärplockning eller olovliga läger medför för markägaren bör också ses över. Vid omfattande kommersiell verksamhet skulle exempelvis länsstyrelsen kunna kräva att avtal ska finnas mellan företaget och markägaren.

Det ska dock kommas ihåg att det finns turistföretag som anordnar natur- och äventyrsupplevelser som har avtal med markägarna i fråga där även frågor om eventuell ersättning ingår. Denna typ av landsbygdsturism är en tillgång dels för ökande turismintäkter i Sverige, dels för att den tar hänsyn till naturen.

Men det måste finnas en rimlig balans mellan allemansrätten och markägarnas intressen, annars riskerar vi att allemansrätten på sikt försvinner på grund av att ett fåtal olagligen utnyttjar den. Det vore önskvärt med en översyn av reglerna för enklare avhysning av människor som ockuperar annans mark, en översyn vad gäller möjlighet till eventuell ersättning vid uppkomna skador i naturen samt eftersträvansvärt med en begränsning av kommersiell verksamhet utan avtal med markägaren. Möjligheten till en översyn av dessa regler vore därmed välkommen för att värna allemansrätten.

Sten Bergheden (M)

Lars-Arne Staxäng (M)